

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Katedra biblických věd

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky Jaroslav Brož, Th.D. S.S.L.

Autor/autorka práce: Magdaléna Hovancová
Studijní program/obor: Teologie, Teologické nauky
Název práce: Ježiš v recepcii súčasných židovských teológov Davida
Flussera, Gezu Vermesa a Pinchasa Lapide
Vedoucí práce: doc. PhDr. Mireia Ryšková, Th.D.
Rozsah práce: 38 tištěných stran / 90 410 znaků

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☒	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☒	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Námět předložené bakalářské práce vychází z hlubokého osobního zájmu studentky o díla D. Flussera, G. Vermese a P. Lapide, ale je i objektivně velmi aktuální. Jednak se v novozákonním bádání zjišťuje naléhavěji potřeba ptát se po palestinských/židovských kořenech Ježíšova působení, jednak se zintenzivňuje židovsko-křesťanský dialog, pro který studování autoři jsou bezesporu cenným přínosem.

Problematický se jeví rozsah práce, který po přiznaném zúžení původního záměru zůstává stále ještě na bakalářskou práci příliš široký. To se projevuje negativně ve zpracování tématu. Práce působí poněkud povrchně a fragmentárně, takže v celkovém zhodnocení vyvstává otázka, zda si studentka vůbec osvojila základní metodu vědecké práce. Bylo by asi vhodnější zaměřit se na jednoho ze tří autorů a sledovat jeho přínos v pohledu na Ježíše, a to pouze v jednom tématu.

Uspořádání práce vlastně znemožňuje přímý dialog studovaných autorů s křesťanskou exegezí a učením církve, protože to je izolováno v poslední kapitole jako samostatný a nepochopitelný monolit. Ostatně práce téměř postrádá argumentační rozměr a působí jen jako mozaika vybraných citátů nebo parafrázovaných postojů.

A citované pasáže jistě dávají příležitost zaujmout kritický postoj. Očekávali bychom ho například na těchto místech:

- k citaci A. Drexlerové na str. 5: "V kontextu řeckého jazyka a myšlení se postupně vyvinula i křesťanská nauka, podle níž byl Ježíš zároveň člověkem a zároveň vtěleným Bohem." Není třeba dokladem takové "nauky" už hymnus Flp 2,6-11, jehož aramejský základ je hodně pravděpodobný?

- k citaci R. Rendtorffa na str. 8-9;

- pokud je na str. 16, na začátku 2. odst., správně interpretován Vermesův postoj, "že je v podstatě jedno, čo konkrétne sa skrýva pod výpovedami o zázračnom príchode na svet...", pak by bylo vhodné se k němu samostatně postavit;

- poněkud nadsazená se mi zdá Vermesova formulace uvedená na str. 21 nahoře: "Pro Žida z prvního století to byla (= ukřižování) tragická každodenní podívaná..."; na prvním místě by ovšem bylo nezbytné ověřit správnost překladu Vermesovy knihy do češtiny.

Mezi dalšími věcnými nepřesnostmi uvádím tyto:

- ve stručném přehledu biografii studovaných osobností by u D. Flussera a P. Lapide bylo vzhledem k tomu, že už nežijí, užívat důsledněji minulého času.

- na str. 11, 2. odst., 4. ř.: Není zcela pravda, že Jan nevěnuje pozornost Ježíšovu původu. Činí tak hymnickou formou v Prologu a potom v diskusi Židů v 6,42 a 7,41-43.

- bylo by asi vhodné vyjadřovat se přesněji, a ne výrazy jako "Rodokmeň Ježíša, ktorý uvádza Lukáš, je o niečo dlhší." (str. 12, 2. ř. zdola).

- nepřesný je také výraz "biblický právní systém" (str. 20, 12. ř. shora) a následující pasáž, která nerozlišuje různé podoby právního řádu v průběhu izraelských/židovských dějin. Také bychom uvítali odkazy na biblická místa coby prameny jednotlivých tvrzení, případně i citování další sekundární literatury.

- na str. 18, 5. ř. shora: těžko nazvat řecký překlad "parthenos" v Iz 7,14 jako "nepřesný". Spíš je třeba studovat překladatelské techniky užití v Septuagintě a popsat mezijazykové sémantické vztahy (hebrejščina-řečtina).

- na str. 18 v 2. odst. je také nejasnost: Ježíš je do češtiny/slovenštiny přejatý hebr.

Jošua/Jehošua, v řecké podobě Iésús - obojí je jméno jak starozákonního nástupce Mojžíšova (čes. Jozue), tak Mariina syna Ježíše.

Upozorňuji též na ne příliš časté, přesto nápadné hybridy češtiny a slovenštiny:

zmřtvychvstání (str. 33), Karmelitánske (str. 37), Katechismus katolícke cirkve (str. 37).

"Qumran" se ve slovenštině prepisuje podobně jako v češtině "Kumrán" (viz např. publikace F. Trstenského, Kumrán a jeho zvitky, Svit 2009).

V seznamu literatury je položka Teologické texty 5 (2004); ovšem správně se cituje konkrétní článek, který byl v práci použit, a ne jen název a ročník periodika.

Studentka přes uvedené výhrady splnila požadavky kladené na vypracování bakalářské práce. Doporučuji její práci k objasňování a navrhuji hodnocení "dobře".

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Ježíšův rodokmen v Mt a Lk.
Význam kumránských nálezů pro novozákonní bádání.
Přehled životního díla Davida Flussera.

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 12. května 2011

Podpis: